

**MASTER OF LIBRARY AND
INFORMATION SCIENCE**

**Department of Distance Education
Punjabi University, Patiala**

(All Copyrights are Reserved)

SEMESTER-I

LIST OF QUESTIONS

SEMESTER - I

PAPER CODE - MLIS 201

INFORMATION COMMUNICATION AND SOCIETY

Note : Attempt any two questions from Section-I and write short notes on any four from section-II.

SECTION-1

1. What is Information Science? Discuss its nature and scope.
2. Discuss development of communication in historical perspective. Identify different types of communication.
3. Discuss various channels of communication and how the barriers to the communication of information can be overcome.
4. What is Information Science? Highlight its nature and scope. Discuss information Science as Discipline.
5. Discuss Information Generation, acquisition and processing.
6. What is National Information Policy? Discuss its need.

SECTION-2

Write short notes

1. Explain the function of a consortia
2. Genesis of Information Society
3. Gateways of Portals
4. Copyright
5. Types of IPR
6. Vocal Communication
7. Electronic Channels
8. Knowledge and Libraries

(ਪੰਜਾਬੀ ਅਨੁਵਾਦ)

ਪਰਚਾ ਕੋਡ - MLIS 201

ਸੂਚਨਾ, ਸੰਚਾਰ ਅਤੇ ਸਮਾਜ

ਨੋਟ : ਭਾਗ ਪਹਿਲੇ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਦੋ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੋ ਅਤੇ ਭਾਗ ਦੂਜੇ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਚਾਰ ਬਾਰੇ ਸੰਖੇਪ ਨੋਟ ਲਿਖੋ।

ਭਾਗ-ਪਹਿਲਾ

1. ਸੂਚਨਾ ਵਿਗਿਆਨ ਕੀ ਹੈ? ਇਸ ਦੇ ਗੁਣਾਂ ਅਤੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਬਾਰੇ ਚਰਚਾ ਕਰੋ।
2. ਇਤਿਹਾਸਕ ਪਰਿਪੇਖ ਵਿੱਚ ਸੰਚਾਰ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਬਾਰੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰੋ। ਸੰਚਾਰ ਦੀਆਂ ਅਲੱਗ-ਅਲੱਗ ਕਿਸਮਾਂ ਬਾਰੇ ਵਰਣਨ ਕਰੋ।
3. ਸੰਚਾਰ ਦੇ ਅਲੱਗ-ਅਲੱਗ ਸਾਧਨਾਂ ਬਾਰੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰੋ। ਸੂਚਨਾ ਦੇ ਸੰਚਾਰ ਵਿਚ ਬੰਦਸ਼ਾਂ ਉਪਰ ਕਿਵੇਂ ਜਿੱਤ ਪਾ ਸਕਦੇ ਹੋ?
4. ਸੂਚਨਾ ਵਿਗਿਆਨ ਕੀ ਹੈ? ਇਸਦੀਆਂ ਕਿਸਮਾਂ ਅਤੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਬਾਰੇ ਚਰਚਾ ਕਰੋ। ਸੂਚਨਾ ਵਿਗਿਆਨ ਦੀ ਇਕ ਵਿਸ਼ੇ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਚਰਚਾ ਕਰੋ।
5. ਸੂਚਨਾ ਦੀ ਪੈਦਾਇਸ਼ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਅਤੇ ਤਿਆਰੀ ਦੀ ਚਰਚਾ ਕਰੋ।
6. ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਸੂਚਨਾ ਨੀਤੀ ਕੀ ਹੈ? ਇਸ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਬਾਰੇ ਚਰਚਾ ਕਰੋ।

ਭਾਗ-ਦੂਜਾ

ਸੰਖੇਪ ਨੋਟ ਲਿਖੋ :

1. ਇਕ ਸਾਥੀ (Consortia) ਦੇ ਕਾਰਜਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ
2. ਡਾਟਾ ਬੇਸ
3. ਗੇਟਵੇਜ਼ ਆਫ਼ ਪੋਰਟਲਜ਼ (Gateways of Portals)
4. ਕਾਪੀਰਾਈਟ (ਅਧਿਕਾਰ)
5. ਆਈ.ਪੀ.ਆਰ. (IPR) ਦੀਆਂ ਕਿਸਮਾਂ
6. ਮੌਖਿਕ ਸੰਚਾਰ (Vocal Communication)
7. ਇਲਾਕਟ੍ਰਾਨਿਕ ਚੈਨਲ
8. ਗਿਆਨ ਅਤੇ ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀ

SEMESTER - I

PAPER CODE - MLIS 202

INFORMATION STORAGE AND RETRIEVAL

Note : Attempt any two questions from Section-I and write short notes on any four from section-II.

SECTION-1

1. Discuss various General and Special Schemes of Library Classification.
2. Discuss Role of CRG (London) and DRTC (Bengalore) in the field of Research in Library Classification.
3. Trace the origin and development of AACR 2. Discuss the salient features of AACR 2 (1988 revision).
4. Discuss On line Public Access Catalogues (OPACs) in detail. Give brief account of On line search techniques.
5. Define Index and discuss, need, purpose, development and Trends in Indexing.
6. Trace the historical development of Medical subject Headings (MeSH). Also discuss features and Entry structure of MeSH.

SECTION-2

Write short notes

1. UDC
2. Types of Indexing
3. KWOC
4. Uniterm
5. Controlled Vocabulary tools
6. Automatic Classification
7. Automatic Indexing
8. Recall and Precision

(ਪੰਜਾਬੀ ਅਨੁਵਾਦ)

ਪਰਚਾ ਕੋਡ - MLIS 202

ਇਨਫਰਮੇਸ਼ਨ ਸਟੋਰੇਜ਼ ਐਂਡ ਰਿਟ੍ਰੀਵਲ

ਨੋਟ : ਭਾਗ ਪਹਿਲੇ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਦੋ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੋ ਅਤੇ ਭਾਗ ਦੂਜੇ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਚਾਰ ਬਾਰੇ ਸੰਖੇਪ ਨੋਟ ਲਿਖੋ।

ਭਾਗ-ਪਹਿਲਾ

1. ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀ ਵਰਗੀਕਰਣ ਦੀਆਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਆਮ ਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪ੍ਰਣਾਲੀਆਂ ਦਾ ਵਰਣਨ ਕਰੋ।
2. ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀ ਵਰਗੀਕਰਣ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਸੀ.ਆਰ.ਜੀ. (CRG) ਲੰਡਨ ਅਤੇ ਡੀ.ਆਰ.ਈ.ਸੀ. (DRTC) ਬੰਗਲੌਰ ਦਾ ਯੋਗਦਾਨ ਬਿਆਨ ਕਰੋ।
3. ਏ.ਏ.ਸੀ.ਆਰ-11 ਦੀ ਉਤਪਤੀ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਨੂੰ ਉਲੀਕੋ। ਏ.ਏ.ਸੀ.ਆਰ-11 (1988 ਸੋਧ) ਦੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਲੱਛਣਾਂ ਦਾ ਵਰਣਨ ਕਰੋ।
4. ਆਨ ਲਾਈਨ ਪਬਲਿਕ ਅਕਸੈਸ ਕੈਟਾਲਾਗ (OPAC) ਦੀ ਵਿਸਥਾਰ ਸਹਿਤ ਚਰਚਾ ਕਰੋ। ਆਨਲਾਈਨ ਖੋਜ ਤਕਨੀਕਾਂ ਬਾਰੇ ਵਰਣਨ ਕਰੋ।
5. ਅਨੁਕ੍ਰਮਣਿਕਰਣ (Indexing) ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਲਿਖੋ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀ ਲੋੜ, ਉਦੇਸ਼, ਵਿਕਾਸ ਤੇ ਰੁਝਾਨਾਂ ਬਾਰੇ ਚਰਚਾ ਕਰੋ।
6. ਮੈਡੀਕਲ ਵਿਸ਼ਾ ਸਿਰਲੇਖਾਂ ਦੇ ਵਿਕਾਸਾਤਮਕ ਇਤਿਹਾਸ ਨੂੰ ਉਲੀਕੋ ਅਤੇ ਐਮ.ਈ.ਐਸ.ਐਚ (MeSH) ਦੀਆਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਅਤੇ ਅੰਦਰਜ ਦੇ ਢਾਂਚੇ ਨੂੰ ਵੀ ਬਿਆਨ ਕਰੋ।

ਭਾਗ-ਦੂਜਾ

ਸੰਖੇਪ ਨੋਟ ਲਿਖੋ :

1. ਯੂ.ਡੀ.ਸੀ.
2. ਅਨੁਕ੍ਰਮਣਿਕਰਣ ਦੀਆਂ ਕਿਸਮਾਂ
3. ਕਵੋਕ (KWOC)
4. ਯੂਨੀਟਰਮ (Uniterm)
5. ਨਿਯੰਤ੍ਰਿਤ ਸ਼ਬਦਾਵਲੀ ਸੰਦ
6. ਸਵੈਚਾਲਿਤ ਵਰਗੀਕਰਣ
7. ਵਾਪਸੀ (Recall) ਅਤੇ ਸੁਨਿਸ਼ਚਿਤਤਾ (Precision)
8. ਸਵੈ-ਚਾਕ੍ਰਿਤ ਅਨੁਕ੍ਰਮਣਿਕਰਣ

SEMESTER - I

PAPER CODE - MLIS 204

COLLEGE AND UNIVERSITY LIBRARY SYSTEM

Note : Attempt any two questions from Section-I and write short notes on any four from Section-II.

SECTION-1

1. Describe the major commissions and committees appointed by the UGC for development of University and Colleges Libraries.
2. What do you understand by strategic Planning? What are the steps involved in the Process of planning.
3. What do you understand by organization structure? Explain various elements and types of organization structures with reference to Libraries.
4. What do you understand by Human Resource Management? Describe recruitment procedure in a Library?
5. Define Leadership. Discuss various functions of Library Leaders.
6. Discuss Management Information System in detail.

SECTION-2

Write short notes :

1. SWOT
2. Planning of Library Building
3. Cost-Benefit Analysis in a University Library
4. Education Commission 1964-66
5. Library and Distance Education
6. Zero-based budgeting
7. Identification of market for libraries
8. Control Techniques

(ਪੰਜਾਬੀ ਅਨੁਵਾਦ)

ਪਰਚਾ ਕੋਡ - MLIS 204

ਕਾਲਜ ਅਤੇ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀ ਸਿਸਟਮ

ਨੋਟ : ਭਾਗ ਪਹਿਲੇ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਦੋ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੋ ਅਤੇ ਭਾਗ ਦੂਜੇ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਚਾਰ ਬਾਰੇ ਸੰਖੇਪ ਨੋਟ ਲਿਖੋ।

ਭਾਗ-ਪਹਿਲਾ

1. ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਤੇ ਕਾਲਜ ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀਆਂ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਲਈ ਯੂ.ਜੀ.ਸੀ. ਵੱਲੋਂ ਬਿਠਾਏ ਗਏ ਵੱਡੇ ਕਮਿਸ਼ਨਾਂ ਤੇ ਕਮੇਟੀਆਂ ਬਾਰੇ ਚਰਚਾ ਕਰੋ।
2. ਜੁਗਤ ਵਾਲੀ (Strategic) ਯੋਜਨਾ ਤੋਂ ਤੁਸੀਂ ਕੀ ਸਮਝਦੇ ਹੋ? ਯੋਜਨਾਬੰਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿਚ ਕਿਹੜੇ ਕਿਹੜੇ ਕਦਮ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹਨ।
3. ਸੰਗਠਨ ਢਾਂਚੇ ਤੋਂ ਤੁਸੀਂ ਕੀ ਸਮਝਦੇ ਹੋ? ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿਚ ਭਿੰਨ ਭਿੰਨ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੇ ਤੱਤਾਂ ਅਤੇ ਸੰਗਠਨ ਢਾਂਚਿਆਂ ਦਾ ਵਰਣਨ ਕਰੋ।
4. ਮਾਨਵ ਸ੍ਰੋਤ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਤੋਂ ਤੁਸੀਂ ਕੀ ਸਮਝਦੇ ਹੋ? ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀ ਵਿਚ ਭਰਤੀ ਦੀ ਕਿਰਿਆ ਦਾ ਵਰਣਨ ਕਰੋ।
5. ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰੋ। ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀ ਨੇਤਾਵਾਂ ਦੇ ਭਿੰਨ ਭਿੰਨ ਕਰਤੱਵਾਂ ਬਾਰੇ ਬਿਆਨ ਕਰੋ।
6. ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀ ਵਿਚ ਆਰਥਿਕ ਅਨੁਮਾਨ ਦੇ ਭਿੰਨ ਭਿੰਨ ਢੰਗਾਂ ਬਾਰੇ ਬਿਆਨ ਕਰੋ।

ਭਾਗ-ਦੂਜਾ

1. ਸਵੈਟ (SWOT)
2. ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀ ਇਮਾਰਤਾਂ ਦੀ ਯੋਜਨਾਬੰਦੀ
3. ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀ ਵਿਚ ਮੁੱਲ-ਲਾਭ (Cost Benefit) ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ
4. 1964-1966 ਦਾ ਸਿੱਖਿਆ ਕਮਿਸ਼ਨ
5. ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀ ਤੇ ਡਿਸਟੈਂਸ ਸਿੱਖਿਆ
6. ਜ਼ੀਰੋ ਅਧਾਰਿਤ ਬਜਟ
7. ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀਆਂ ਲਈ ਮੰਡੀਆਂ ਦੀ ਲੱਭਤ
8. ਕੰਟਰੋਲ ਤਕਨੀਕਾਂ

SEMESTER - I

PAPER CODE - MLIS 203

INFORMATION AND COMMUNICATION TECHNOLOGY : APPLICATIONS

Note : Attempt any two questions from Section-I and write short notes on any four from Section-II.

SECTION-1

1. Define Library Automation. Discuss the various steps involved in the Planning and Implementation of Library Automation.
2. Discuss the salient features of WINISIS, LIBSYS and SOUL.
3. What is the difference between digital, hybrid and virtual library? Discuss digital libraries in detail.
4. What is Inlibnet? What are its functions? Discuss the various departments of Inlibnet.
5. What is Internet? Explain the various services provided by the Internet.
6. What is a Search engine? Explain the various types of Search engine. Write a detailed note on Portals.

SECTION-2

Write short notes :

1. What do you mean by Database Management System?
2. What is HTTP?
3. What is a Computer Network?
4. What is WAN.
5. Router
6. TCP/IP
7. URL
8. E-Journals

ਨੋਟ : ਭਾਗ ਪਹਿਲੇ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਦੋ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੋ ਅਤੇ ਭਾਗ ਦੂਜੇ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਚਾਰ ਬਾਰੇ ਸੰਖੇਪ ਨੋਟ ਲਿਖੋ।

ਭਾਗ-ਪਹਿਲਾ

1. ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀ ਆਨੋਮੇਸ਼ਨ ਕੀ ਹੈ? ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀ ਵਿੱਚ ਆਟੋਮੇਸ਼ਨ ਯੋਜਨਾ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਚੁੱਕੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਕਦਮਾਂ ਬਾਰੇ ਲਿਖੋ।
2. ਵਿਨਸਿਸ, ਲਿਬਸਿਸ ਅਤੇ ਸੋਲ ਦੀਆਂ ਮੁੱਖ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਬਾਰੇ ਦੱਸੋ।
3. ਡਿਜ਼ੀਟਲ, ਹਾਈ-ਬਰਿਡ ਤੇ ਵਰਚੁਅਲ ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀ ਵਿਚ ਫਰਕ ਦੱਸੋ। ਡਿਜ਼ੀਟਲ ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀ ਬਾਰੇ ਵਿਸਥਾਰ ਨਾਲ ਲਿਖੋ।
4. ਇਨਫਲਿਬਨੈਟ ਕੀ ਹੈ? ਇਸ ਦੇ ਕੀ ਕੰਮ ਹਨ? ਇਨਫਲਿਬਨੈਟ ਦੇ ਭਿੰਨ-ਭਿੰਨ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੇ ਵਿਭਾਗਾਂ ਬਾਰੇ ਲਿਖੋ।
5. ਇੰਟਰਨੈਟ ਕੀ ਹੈ? ਇੰਟਰਨੈਟ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਭਿੰਨ ਭਿੰਨ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਬਾਰੇ ਲਿਖੋ।
6. ਸਰਚ ਇੰਜਨ ਕੀ ਹੈ? ਵੱਖ-ਵੱਖ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੇ ਸਰਚ ਇੰਜਨਾਂ ਦਾ ਵਰਣਨ ਕਰੋ। ਪੋਰਟਲ ਤੇ ਨੋਟ ਲਿਖੋ।

ਭਾਗ-ਦੂਜਾ

ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਤੇ ਸੰਖੇਪ ਨੋਟ ਲਿਖੋ :

1. ਡਾਟਾਬੇਸ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਤੋਂ ਤੁਸੀਂ ਕੀ ਸਮਝਦੇ ਹੋ?
2. ਐਚ.ਟੀ.ਟੀ.ਪੀ. (HTTP) ਕੀ ਹੈ?
3. ਕੰਪਿਊਟਰ ਨੈਟਵਰਕ ਕੀ ਹੈ?
4. ਵੈਨ (WAN) ਕੀ ਹੈ?
5. ਰਾਊਟਰ (Router) ਕੀ ਹੈ?
6. ਟੀ.ਸੀ.ਪੀ./ਆਈ.ਪੀ. (TCP/IP)
7. ਅਰਲ (URL)
8. ਈ-ਜਰਨਲਜ਼

**DEPARTMENT OF DISTANCE EDUCATION
PUNJABI UNIVERSITY, PATIALA
STUDENT'S RESPONSE-SHEET**

Roll No. .....
Class.....

Subject/Paper.....

ACADEMIC SESSION : .....

Date of receipt of lesson .....
Date of submission of Response-Sheet
by the student .....
No. of Pages attached .....
Date of receipt in Department .....

RESPONSE SHEET NO. 1 and 2

Marks Obtained .....%
Date & Signature of the
Examiner .....
Name & address of the student
below in BLOCK LETTERS :
.....
.....
.....

-
1. Attempt any two question from Section-I and any four question from Section II from the given list.
  2. Write down the question attempted.

---

*Please send this Response-Sheet alongwith your answers to : The Deputy Registrar,
Department of Distance Education, Punjabi University, Patiala - 147 002.*